

submitted for obtaining EU financial contribution

Annex II: Control programme – Reduction of prevalence of Salmonella serotypes in certain poultry populations

Member States seeking an EU financial contribution for national programmes for eradication, control and surveillance of animal diseases and zoonosis shall submit online this document completely filled out by the 31 May of the year preceding its implementation (part 2.1 of Annex I to the Single Market Programme Regulation).

If encountering difficulties:

- concerning the information requested, please contact HADEA-VET-PROG@ec.europa.eu.
- on the technical point of view, please contact SANTE-BI@ec.europa.eu, include in your message a printscreen of the complete window where the problem appears and the version of this pdf:

Protection of Your Personal Data:

For consultation about the processing and the protection of your personal data, please click to follow this link

[Privacy Statement](#)

Instructions to complete the form:

- 1) You can attach documents (.docx, .xlsx, .pdf, etc) to complete your report.
Using the button "Add attachments" on the last page of the form.
- 2) Before submitting this form, please use the button "Verify form"(bottom right of each page).
If needed, complete your pdf document as indicated.
- 3) When you have finished completing this pdf document, save it on your computer.
- 4) Verify that your internet connection is active and then click on the "Submit notification" button and your pdf document will be sent to our server. A submission number will appear on your document.
Save this completed document on your computer for your record.
- 5) For simplification purposes you are invited to submit multi-annual programmes.
- 6) You are invited to submit your programmes in English.

Document version number: 2022 1.0

Member state : POLSKA

Disease Salmonella

Animal population Breeding flocks of Gallus gallus

This program is multi annual :

Request of Union co-financing from beginning :

1. Contact data

Name Phone

Email Your job type within the CA :

Submission Date

06/12/2022 11:19:53

Submission Number

1670321993924-19097

Breeding flocks of *Gallus gallus*

A. Technical information

By submitting this programme, the Member State (MS) attests that the relevant provisions of the EU legislation will be implemented during its entire period of approval, in particular:

- Regulation (EC) No 2160/2003 on the control of *Salmonella* and other specified food-borne zoonotic agents,
- Regulation (EU) No 200/2010 implementing Regulation (EC) No 2160/2003 of the European Parliament and of the Council as regards a Union target for the reduction of the prevalence of *Salmonella* serotypes in adult breeding flocks of *Gallus gallus*,
- Regulation (EC) No 1177/2006 implementing Regulation (EC) No 2160/2003 as regards requirements for the use of specific control methods in the framework of the national programmes for the control of *Salmonella* in poultry.

As a consequence, the following measures will be implemented during the whole period of the programme:

1. The **aim of the programme** is to implement all relevant measures in order to reduce to 1% or less the maximum percentage of adult breeding flocks of *Gallus gallus* remaining positive for the target *Salmonella* serovars: *Salmonella* Enteritidis (SE), Typhimurium (ST)(including the antigenic formula 1,4,[5],12:i:-), Hadar (SH), Infantis (SI) and Virchow (SV).

For a MS with less than 100 adult breeding flocks of *Galus gallus* the target is to have no more than one such flock remaining positive for the relevant *Salmonella* serovars per year.

yes

no

If no please explain.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność (Dz. Urz. UE L 325 z 12.12.2003, str. 1, z późn. zm. — Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 41, str. 328, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2160/2003”, zadaniem krajowego programu zwalczania choroby odzwierzęcej i odzwierzęcego czynnika chorobotwórczego jest osiągnięcie odpowiedniego celu unijnego: ograniczenia rozprzestrzeniania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych wymienionych w kolumnie 1 załącznika I do rozporządzenia nr 2160/2003 w populacjach zwierząt wymienionych w kolumnie 2 tego załącznika.

Cel unijny w odniesieniu do stad kur hodowlanych gatunku *Gallus gallus* został określony w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 200/2010 z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do celu unijnego ograniczenia częstości występowania serotypów salmonelli w dorosłych stadach hodowlanych gatunku *Gallus gallus*

Breeding flocks of Gallus gallus

(Dz. Urz. UE L 61 z 11.03.2010, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 200/2010”, i przewiduje ograniczenie występowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej maksymalnej wartości procentowej dorosłych stad, o liczebności co najmniej 250 sztuk drobiu, z dodatnim wynikiem badań laboratoryjnych w kierunku Salmonella Enteritidis, Salmonella Typhimurium, w tym jednofazowej Salmonella Typhimurium o wzorze antygenowym 1,4,[5],12:i:-, Salmonella Hadar, Salmonella Infantis, Salmonella Virchow do 1% lub poniżej tej wartości.

Celem „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach kur hodowlanych gatunku Gallus gallus” na lata 2023–2025, zwanego dalej „programem”, będzie ograniczenie występowania w dorosłych stadach kur hodowlanych gatunku Gallus gallus, liczących przynajmniej 250 sztuk drobiu pięciu serotypów Salmonella mających największe znaczenie dla zdrowia publicznego do poziomu wskazanego w ww. przepisach Unii Europejskiej. Zgodnie z założeniami programu przewiduje się:

1) w 2023 r. nie więcej niż 19 stad kur hodowlanych gatunku Gallus gallus zakażonych serotypem Salmonella objętym programem;

2) w 2024 r. nie więcej niż 18 stad kur hodowlanych gatunku Gallus gallus zakażone serotypem Salmonella objętym programem;

3) w 2025 r. nie więcej niż 18 stad kur hodowlanych gatunku Gallus gallus zakażone serotypem Salmonella objętym programem.

Główną korzyścią z realizacji programu będzie znaczna redukcja poziomu zakażeń stad pałeczkami Salmonella, co zwiększy konkurencyjność polskiego drobiu i jaj wylęgowych na rynku wspólnotowym, jak również na rynkach państw trzecich. Ponadto należy podkreślić, że salmonelloza jest najczęściej notowaną chorobą odzwierzęcą. Kontynuacja realizacji programu zwalczania Salmonella w stadach hodowlanych pozwoli w dłuższej perspektywie na osiągnięcie celu unijnego i ograniczenie występowania serotypów Salmonella objętych programem w stadach hodowlanych do 1% lub poniżej oraz spowoduje znaczącą redukcję zakażenia pionowego i przenoszenia pałeczek Salmonella na niższe szczeble piramidy hodowlanej drobiu, tj. na stada kur niosek lub brojlerów. Tym samym zakup piskląt ze stad hodowlanych objętych programem oraz stosowanie zasad bioasekuracji i dobrej praktyki higienicznej w zakładach drobiu utrzymujących nioski i brojlery pozwoli na znaczne obniżenie zakażenia w tych populacjach drobiu, a w konsekwencji zmniejszy się liczba zachorowań u ludzi, dzięki czemu poważnie zredukowane zostaną koszty leczenia wydatkowane na ten cel. Dodatkowo również zmniejszone zostaną nakłady ze środków budżetu państwa przeznaczone na realizację programów zwalczania Salmonella w stadach kur niosek oraz brojlerów kurzych.

2. The programme will be implemented on the **whole territory** of the Member State.

yes

no

If no please explain.

YES,
Program będzie realizowany na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Breeding flocks of Gallus gallus

3. Flocks subject to the programme

	Total number of flocks of breeders in the MS	Number of flocks with at least 250 adult breeders	Number of flocks where FBO sampling shall take place	Number of flocks where official sampling will take place
Rearing flocks	658		658	0
Adult flocks	1 998	1 998	1 998	1 998
Number of adult flocks where FBO sampling is done at the hatchery		0	0	0
Number of adult flocks where FBO sampling is done at the holding		1 998	1 998	1 998

NB : All cells shall be filled in with the best estimation available.

Comments (max. 32000 chars) :

4. Notification of the detection of target *Salmonella* serovars

A procedure is in place which guarantees that the detection of the presence of the relevant *Salmonella* serotypes during sampling at the initiative of the food business operator (FBO) is notified without delay to the competent authority by the laboratory performing the analyses. Timely notification of the detection of the presence of any of the relevant *Salmonella* serotypes remains the responsibility of the food business operator and the laboratory performing the analyses.

yes

no

If no please explain.

YES,
Badania laboratoryjne próbek pobieranych w ramach programu przeprowadza się w laboratoriach urzędowych wyznaczonych przez Głównego Lekarza Weterynarii zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.
W przypadkach uzasadnionych ekonomicznie lub organizacyjnie próbki pobrane w ramach programu przez powiatowego lekarza weterynarii mogą być przesłane do laboratorium urzędowego wyznaczonego przez Głównego Lekarza Weterynarii zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, znajdującego się w innym województwie.
W takim przypadku powiatowy lekarz weterynarii powiadamia wojewódzkiego lekarza weterynarii o zamiarze przesłania tych próbek do innego województwa. Wojewódzki lekarz weterynarii, na obszarze właściwości którego znajduje się gospodarstwo, w którym zostały pobrane próbki, powiadamia wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwego ze względu na położenie laboratorium o zamiarze przesłania próbek.
Próbki pobrane z inicjatywy hodowcy mogą również być badane w laboratoriach urzędowych innych niż

Breeding flocks of Gallus gallus

wyżej wymienione, które zostały zatwierdzone przez Głównego Lekarza Weterynarii w sposób określony w art. 25a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, do wykonywania badań metodą badawczą określoną w ust. 3.2 załącznika do rozporządzenia nr 200/2010.

Wykaz laboratoriów zatwierdzonych przez Głównego Lekarza Weterynarii jest umieszczony, zgodnie z art. 25 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, na stronie internetowej administrowanej przez Główny Inspektorat Weterynarii.

Z przeprowadzonych badań laboratoryjnych sporządza się sprawozdanie. W sprawozdaniu umieszcza się informacje o badanym stadzie (numer lub indywidualne oznaczenie stada oraz weterynaryjny numer identyfikacyjny), rodzaju badanego materiału oraz o wyniku badania laboratoryjnego każdej z badanych próbek, zgodnie z jednym z poniższych sformułowań:

- 1) „Salmonella spp. niewykryte w próbce analitycznej x g (np. kału, kurzu, narządów wewnętrznych) lub x par okładzin na buty, lub x tamponów; nie stwierdzono efektu hamującego wzrost bakterii”;
- 2) „Salmonella spp. niewykryte w próbce analitycznej x g (np. kału, kurzu, narządów wewnętrznych) lub x par okładzin na buty, lub x tamponów; stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii”;
- 3) „Salmonella ... (należy podać nazwę serotypu lub strukturę antygenową uzyskanego izolatu) wykryte w próbce analitycznej x g (np. kału kurzu, narządów wewnętrznych) lub x par okładzin na buty, lub x tamponów; nie stwierdzono efektu hamującego wzrost bakterii”.

Laboratoria urzędowe przeprowadzające badania laboratoryjne w ramach programu oraz hodowcy po uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy niezwłocznie informują o tym powiatowego lekarza weterynarii. Informacja o uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii jest przekazywana niezwłocznie powiatowemu lekarzowi weterynarii również w przypadku, gdy w sprawozdaniu z przeprowadzonego badania laboratoryjnego umieszczono informację: „Badanie laboratoryjne nie może być traktowane jako przeprowadzone zgodnie z wymaganiami programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach kur hodowlanych gatunku Gallus gallus.”.

Laboratoria urzędowe, wyznaczone zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, po uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii informują o tym powiatowego lekarza weterynarii oraz wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwego ze względu na lokalizację stada.

Sprawozdania z badań laboratoryjnych próbek pobranych zarówno z inicjatywy hodowcy, jak i przez powiatowego lekarza weterynarii są przesyłane do powiatowego lekarza weterynarii.

Laboratoria urzędowe wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu przekazują sprawozdanie dotyczące tych badań na koniec okresu sprawozdawczego, a także na każde pisemne żądanie wojewódzkiego lekarza weterynarii.

5. Biosecurity measures

FBOs have to implement measures to prevent the contamination of their flocks.

yes

no

Breeding flocks of Gallus gallus

If no please explain. if yes, describe also the biosecurity measures that shall be applied, quote the document describing them (if any) and attach a copy

YES,

W odniesieniu do stad hodowlanych wymagania w zakresie dobrej praktyki higienicznej zostały zawarte w rozdziale 1 załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 września 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych mających zastosowanie do drobiu i jaj wylęgowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1301 z późn. zm.).

Wymagania dotyczące zasad bioasekuracji określone zostały w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie zarządzenia środków związanych z wystąpieniem wysoce zjadliwej grypy ptaków (Dz. U. z 2022 r. poz. 768).

Zakład drobiu zobowiązany jest do zapewnienia mat dezynfekcyjnych, o których mowa w §1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia bez względu na zaistnienie zagrożenia epizootycznego wysoce zjadliwą grypą ptaków. W odniesieniu do warunków utrzymania drobiu oraz zasad zarządzania gospodarstwem, zakład drobiu zobowiązany jest do:

- 1) wyłożenia przed wjazdem na teren gospodarstwa mat dezynfekcyjnych nasączonych środkiem odkażającym lub zainstalowania niecek wypełnionych środkiem odkażającym, lub zastosowania innych urządzeń w celu zapewnienia skutecznej dezynfekcji kół pojazdów wjeżdżających do gospodarstwa;
- 2) wyłożenia przed wejściem do poszczególnych budynków mat dezynfekcyjnych nasączonych środkiem odkażającym;
- 3) stosowania zasady „cały kurnik pełen lub cały kurnik pusty”;
- 4) zapewnienia odpowiednich warunków utrzymania w zakresie temperatury, wilgotności, wymiany powietrza, dostępu światła;
- 5) stosowania prawidłowej obsady kurnika;
- 6) utrzymywania w jednym kurniku, w obrębie jednego stada, drobiu w jednakowym wieku;
- 7) izolacji poszczególnych kurników przez zapewnienie osobnej obsługi, żywienia i narzędzi.
- 8) prowadzenia i przechowywania przez okres 12 miesięcy rejestru wykonywanych czynności mycia, odkażania, dezynsekcji i deratyzacji.

Pomieszczenia, w których utrzymuje się drób, ich wyposażenie oraz sprzęt powinny być wykonane z materiałów nieszkodliwych dla zdrowia drobiu oraz nadających się do oczyszczania i odkażania.

Kurniki, w których utrzymywany jest drób, powinny być:

- 1) zabezpieczone przed dostępem zwierząt innych niż utrzymywane w zakładzie drobiu;
- 2) utrzymywane w czystości;
- 3) oznakowane tablicą z napisem „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”.

Odchody oraz niezjedzone resztki paszy powinny być usuwane z pomieszczeń tak często, aby uniknąć zanieczyszczenia paszy lub wody i nie powinny być składowane w bezpośrednim sąsiedztwie kurnika w sposób niezabezpieczony przed dostępem dzikiego ptactwa.

Osoby zatrudnione do wykonywania czynności związanych z utrzymywaniem kur powinny:

- 1) stosować odzież ochronną, oddzielną do pracy przy każdym stadzie w kurniku;
- 2) stosować środki higieny osobistej, w tym regularnie myć ręce, czyścić i dezynfekować obuwie przy wejściu do budynków, w których są utrzymywane kury nioski oraz przechowywane pasza lub ściółka, oraz czyścić i odkażać odzież ochronną;
- 3) posiadać aktualne badania na nosicielstwo pałeczek Salmonella;
- 4) zostać przeszkolone w zakresie higieny osobistej oraz możliwych dróg przenoszenia zakażenia za pośrednictwem odzieży i sprzętu.

Breeding flocks of Gallus gallus

Transport drobiu:

- 1) drób powinien być przewożony zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (t.j.Dz. U. z 2022 r. poz. 572) oraz rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie ochrony zdrowia zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniającego dyrektywy 64/432/EWG i 93/119/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 1255/97 (Dz. Urz. UE L 3 z 05.01.2005, str. 1, z późn. zm.);
- 2) transport do zakładu drobiu powinien odbywać się w pojazdach oraz w kontenerach lub pojemnikach transportowych, które zostały dokładnie oczyszczone i odkażone przed załadunkiem drobiu przy użyciu dopuszczonego do obrotu środka odkażającego w stężeniu umożliwiającym inaktywację pałeczek Salmonella;
- 3) bezpośrednio po rozładunku drobiu w zakładzie drobiu albo w rzeźni pojazdy oraz kontenery lub pojemniki transportowe powinny zostać oczyszczone i odkażone przy użyciu dopuszczonego do obrotu środka odkażającego w stężeniu umożliwiającym inaktywację pałeczek Salmonella.

6. Minimum sampling requirements for food business operators :

Samples at the initiative of the FBOs will be taken and analysed to test for the target *Salmonella* serovars respecting the following minimum sampling requirements:

- a. Rearing flocks: day-old chicks, four-week-old birds, two weeks before moving to laying phase or laying unit
- b. Adults breeding flocks: depending if the MS achieved the EU target for more than 2 years

Every second week during the laying period (at the holding and at the hatchery)

Every three weeks during the laying period at the holding.

Sampling frequency remains at every 2nd week at the hatchery. (derogation of point 2.1.1 of Annex to Regulation (EC) No 200/2010)

Comments - Indicate also who takes the FBO samples

Próbki do badań laboratoryjnych będą pobierane z inicjatywy hodowcy, na jego koszt, w stadach kur hodowlanych gatunku Gallus gallus u:

- 1) piskląt jednodniowych;
- 2) drobiu:
  - a) w czwartym tygodniu życia,
  - b) na 2 tygodnie przed rozpoczęciem składania jaj lub przeniesieniem do jednostki produkcyjnej,
  - c) w okresie nieśności co 2 tygodnie.

Hodowca jest obowiązany do prowadzenia dokumentacji związanej z pobieraniem próbek, zawierającej co najmniej informacje dotyczące:

- 1) identyfikacji stada (źródła pochodzenia oraz liczby sztuk kur, ich wieku);
- 2) rodzaju próbek, daty i godziny pobrania próbek;

Breeding flocks of Gallus gallus

3) imienia i nazwiska osoby pobierającej próbki;

4) daty i godziny wysłania próbek do laboratorium;

5) nazwy i adresu laboratorium;

6) wyników badań laboratoryjnych próbek pobranych w ramach programu.

Dokumentację przechowuje się co najmniej przez 2 lata od dnia zbycia stada.

Powiatowy lekarz weterynarii nadzoruje prawidłowe pobieranie próbek z inicjatywy hodowcy oraz

kontroluje dokumentację prowadzoną przez hodowcę. Nadzór ten obejmuje kontrolę realizacji

harmonogramu oraz sposobu pobierania próbek. Kontrola sposobu pobierania próbek jest prowadzona z częstotliwością zależną od analizy ryzyka dokonanej przez powiatowego lekarza weterynarii.

7. **Samples are taken** in accordance with provisions of point 2.2 of Annex to Regulation (EU) No 200/2010

yes

no

If no please explain.

YES,

Pobieranie próbek w ramach programu odbywa się w gospodarstwie.

Pobieranie próbek w stadzie kur hodowlanych gatunku Gallus gallus z inicjatywy hodowcy, zgodnie z wymaganiami określonymi w części B załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003, przeprowadza się:

1) u piskląt jednodniowych, w trakcie rozładunku ze środka transportu przed umieszczeniem piskląt w obiekcie, w którym będą utrzymywane, zwanym dalej „kurnikiem”, zgodnie z następującymi warunkami:
a) próbki wyściółki wraz z mekonium z 10 pojemników transportowych z każdej dostawy (po 25 g z pojemnika) lub

b) wymazy powierzchniowe z dna 10 pojemników (pułowane w laboratorium w 1 próbkę) - w przypadku pojemników bez wyściółki, lub

c) pisklęta padłe (w tym również w czasie transportu), nie więcej niż 20 sztuk – pułowane w laboratorium w 1 próbkę;

2) u drobiu:

a) w czwartym tygodniu życia,

b) na 2 tygodnie przed rozpoczęciem składania jaj lub przed przeniesieniem do jednostki produkcyjnej,

c) w okresie nieśności co 2 tygodnie

– zgodnie z wymaganiami określonymi w ust. 2.2.2.1 załącznika do rozporządzenia nr 200/2010.

8. **Specific requirements** laid down in Annex II.C of Regulation (EC) No 2160/2003 will be complied with where relevant (i.e. due to the presence of SE or ST (including monophasic ST 1,4,[5],12:i:-), all birds of infected rearing or adult flocks are slaughtered or killed and destroyed, and all eggs are destroyed or heat treated):

Breeding flocks of Gallus gallus

yes

no

If no please explain. Indicate also if birds are slaughtered or killed and destroyed, and if eggs are destroyed or heat treated.

YES,

W przypadku programu mają zastosowanie wymagania określone w części C i E załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003.

Postępowanie hodowcy i powiatowego lekarza weterynarii w przypadku wykrycia serotypu Salmonella objętego programem lub efektu hamującego wzrost bakterii

1.1.1. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych z inicjatywy hodowcy lub wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii, hodowca:

- 1) zawiadamia niezwłocznie o tym fakcie powiatowego lekarza weterynarii;
- 2) pozostawia kury hodowlane w miejscu ich stałego utrzymywania i nie wprowadza tam innego drobiu;
- 3) uniemożliwia osobom postronnym dostęp do budynków inwentarskich lub miejsc, w których znajdują się kury hodowlane podejrzane o zakażenie pałeczkami Salmonella objętymi programem lub zwłoki tych indyków;
- 4) wstrzymuje się od wywożenia, wynoszenia i zbywania mięsa, jaj wylęgowych, zwłok kur, a także odchodów pochodzących od tych kur oraz paszy, materiałów ściółkowych i innych przedmiotów znajdujących się w miejscu utrzymywania kur hodowlanych;
- 5) udziela powiatowemu lekarzowi weterynarii wyjaśnień i informacji, które mogą mieć znaczenie dla wykrycia Salmonella lub zakażenia pałeczkami Salmonella lub źródeł Salmonella, lub źródeł zakażenia pałeczkami Salmonella objętymi programem, lub dla zapobiegania szerzeniu się tej choroby lub zakażenia;
- 6) udostępnia kury hodowlane do badań i zabiegów weterynaryjnych, a także udziela pomocy przy wykonywaniu tych badań i zabiegów;
- 7) udostępnia powiatowemu lekarzowi weterynarii dokumentację dotyczącą stada kur hodowlanych, w szczególności dokumentację potwierdzającą zakup piskląt, materiałów ściółkowych i paszy oraz potwierdzającą sprzedaż kur hodowlanych i jaj, a także dokumentację związaną z ewidencją leczenia;
- 8) podejmuje działania mające na celu podniesienie poziomu bioasekuracji w zakładzie drobiu.

1.1.2. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych, w kierunku serotypów Salmonella objętych programem lub w przypadku wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy lub w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 42 ust. 6 oraz art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt:

- 1) przeprowadza dochodzenie epizootyczne zgodnie z art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt,
- 2) pobiera próbki do badań laboratoryjnych we wszystkich pozostałych stadach w zakładzie drobiu w sposób, który jest określony w załączniku do rozporządzenia nr 200/2010,
- 3) przeprowadza badania laboratoryjne paszy i wody z ujęć własnych zakładu drobiu w celu ustalenia źródła zakażenia stada serotypami Salmonella objętymi programem.

Ponadto powiatowy lekarz weterynarii powiadamia o wykryciu w próbkach pobranych przez hodowcę serotypu Salmonella objętego programem zakłady wylęgu drobiu, do których zostały przekazane jaja wylęgowe z zakładu drobiu, w którym stwierdzono w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy serotyp Salmonella objęty programem.

Ponadto powiatowy lekarz weterynarii, w drodze decyzji administracyjnej, zgodnie z art. 44 ust. 1 ustawy

Breeding flocks of Gallus gallus

z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt:

1) nakazuje:

a) niezwłoczny ubój wszystkich sztuk drobiu ze stada lub

b) niezwłoczne zabicie wszystkich sztuk drobiu ze stada zakażonego, z tym że sztuki wykazujące objawy kliniczne choroby zawsze podlegają zabiciu,

c) unieszkodliwienie, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającym przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.) oraz ze środkami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z art. 40 tego rozporządzenia, zwłok wszystkich sztuk drobiu padłego i zabitego,

d) zniszczenie wszystkich jaj pochodzących ze stada kur hodowlanych gatunku Gallus gallus zakażonego serotypem Salmonella objętym programem, znajdujących się w zakładzie drobiu utrzymującym to stado, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającym przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1774/2002

(rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) oraz ze środkami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z art. 40 tego rozporządzenia, z tym że jaja wylęgowe nienałożone można poddać obróbce cieplnej gwarantującej zabicie wszystkich pałeczek Salmonella,

e) zniszczenie lub zagospodarowanie pasz przez zastosowanie środków kontroli gwarantujących zabicie wszystkich pałeczek Salmonella, w przypadku gdy uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego próbek paszy w kierunku obecności pałeczek Salmonella,

f) zniszczenie, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającym przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) oraz ze środkami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z art. 40 tego rozporządzenia, lub zagospodarowanie ściółki oraz odchodów, które mogły ulec skażeniu,

g) zniszczenie lub poddanie odkażaniu innych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu,

h) dokładne oczyszczenie i odkażenie kurników, w których był przetrzymywany drób ze stada kur hodowlanych gatunku Gallus gallus zakażonego serotypem Salmonella objętym programem, ich otoczenia, środków transportu oraz przedmiotów, które mogły ulec skażeniu, pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii, po wykonaniu czynności, o których mowa powyżej,

i) podjęcie przez hodowcę działań mających na celu poprawę warunków zoohigienicznych oraz bezpieczeństwa epizootycznego w zakładzie drobiu, określonych w ust. 2.1 programu,

2) zakazuje wprowadzania drobiu do zakładu drobiu oraz wyprowadzania z zakładu drobiu, chyba że drób ze stada kur hodowlanych gatunku Gallus gallus zakażonego serotypem Salmonella objętym programem na wniosek hodowcy zostanie przemieszczony do rzeźni w celu poddania ubojowi lub zabiciu.

Powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla zakładu drobiu, w którym stwierdzono serotyp Salmonella objęty programem, jeżeli jest to właściwe, powiadamia powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla zakładów wylęgu drobiu, do których przemieszczono jaja wylęgowe ze stad kur hodowlanych gatunku Gallus gallus zakażonego serotypem Salmonella objętym programem.

Powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla zakładu wylęgu drobiu, w drodze decyzji administracyjnej, nakazuje zniszczenie wszystkich jaj wylęgowych oraz piskląt z nich wylęgniętych, znajdujących się w tym zakładzie wylęgu drobiu i pochodzących ze stada kur hodowlanych gatunku Gallus gallus zakażonego serotypem Salmonella objętym programem. Zniszczenie powinno być przeprowadzone zgodnie z

Breeding flocks of Gallus gallus

rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającym przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) oraz ze środkami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z art. 40 tego rozporządzenia oraz ze środkami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z art. 40 tego rozporządzenia.

3.4. W przypadku zakładów drobiu, w których znajdują się dwa lub więcej niż dwa stada drobiu, powiatowy lekarz weterynarii może zastosować środki, o których mowa powyżej w stosunku do tych stad drobiu, jeżeli:

- 1) stada te są utrzymywane w kurnikach, których pomieszczenia nie są całkowicie odizolowane od pomieszczeń, w których znajduje się zakażony drób, lub
- 2) czynności związane z utrzymywaniem drobiu, w tym karmienie drobiu, nie odbywają się w sposób uniemożliwiający szerzenie się pałeczek Salmonella.

9. Please describe the measures that shall be implemented in a flock (rearing and adult) where **Salmonella Hadar, Infantis or Virchow is detected**:

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z ust. 1 część C załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003 środki określone w ust. 3 - 5 części C tego załącznika będą stosowane w przypadku wykrycia w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy lub w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej w odniesieniu do jednego z pięciu serotypów Salmonella objętych programem.

10.If birds from flocks infected with SE or ST are slaughtered, please describe the measures that shall be implemented by the FBO and the CA to ensure that fresh poultry meat meet the relevant **EU microbiological criteria** (row 1.28 of Chapter 1 of Annex I to Regulation (EC) No 2073/2005): absence of SE/ST in 5 samples of 25g:

Measures implemented by the FBO (farm level)

W związku z tym, że rozporządzenie Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 338 z 22.12.2005, str. 1, z późn. zm.) wskazuje pałeczki Salmonella spp. jako kryterium bezpieczeństwa żywności w mięsie mielonym i surowych wyrobach z mięsa drobiowego, w drobiowym mięsie odkostnionym mechanicznie oraz w produktach z mięsa drobiowego hodowca jest obowiązany do wpisywania w łańcuchu żywnościowym dla drobiu wyników dodatnich wszystkich stwierdzonych serotypów Salmonella, w tym nieobjętych programem.

Przy przemieszczaniu do rzeźni drobiu, który nie był badany zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu nr 200/2010 oraz w programie, w przypadku przeprowadzenia badania przedubojowego na terenie gospodarstwa pochodzenia w pkt 4 świadectwa zdrowia należy zaznaczyć fakt pochodzenia

Breeding flocks of Gallus gallus

drobiu ze stada o nieznanym statusie zdrowotnym pod względem Salmonella.

Measures implemented by the FBO (slaughterhouse level)

W przypadku gdy w badaniu laboratoryjnym próbek pobranych z inicjatywy hodowcy lub pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii w stadzie kur hodowlanych stwierdzono serotyp Salmonella objęty programem lub stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii lub kury pochodzą ze stada kur hodowlanych gatunku Gallus gallus o nieznanym statusie zdrowotnym pod względem Salmonella:

- 1) badanie przedubojowe kur hodowlanych z tego stada przeprowadza się zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 oraz art. 11 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2019/627 z dnia 15 marca 2019 r. ustanawiającego jednolite praktyczne rozwiązania dotyczące przeprowadzania kontroli urzędowych produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 oraz zmieniającego rozporządzenie Komisji (WE) nr 2074/2005 w odniesieniu do kontroli urzędowych, (Dz. Urz. UE L 131 z 17.5.2019, str. 51-100 z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2019/627”;
- 2) ubój kur hodowlanych z takiego stada przeprowadza się w sposób określony w art. 43 ust. 6 rozporządzenia nr 2019/627. Powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla rzeźni określa w decyzji administracyjnej warunki, w jakich tego rodzaju zwierzęta można poddać ubojowi. Warunki, w jakich ptaki mają zostać ubite, muszą być ukierunkowane na minimalizację zanieczyszczenia innych zwierząt oraz mięsa z innych zwierząt (ubój w osobnym cyklu produkcyjnym, przechowywanie mięsa w wydzielonych pomieszczeniach lub obszarach, czyszczenie i dezynfekcja po zakończonym procesie uboju i obróbki poubojowej, pobranie próbek do badań laboratoryjnych w celu potwierdzenia skuteczności mycia i dezynfekcji powierzchni mających kontakt z mięsem);
- 3) bezpośrednio po rozładunku kur hodowlanych w rzeźni, należy przeprowadzić mycie i dezynfekcję środków transportu oraz urządzeń, sprzętu i narzędzi wykorzystywanych do transportu tych zwierząt.
- 4) mięso pozyskane z drobiu pochodzącego ze stada kur hodowlanych, w którym uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego próbek pobranych z inicjatywy hodowcy lub pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii albo pochodzące ze stad o nieznanym statusie epizootycznym pod względem Salmonella, jest poddawane przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella. W przypadku gdy w rzeźni dokonującej uboju takich stad nie jest możliwe poddanie pozyskanego mięsa którejkolwiek z tych obróbek, mięso pozyskane z takich stad nie może zostać wprowadzone do obrotu w formie świeżej, z wyłączeniem:
  - a) przewozu tego mięsa do zakładu przetwórczego zlokalizowanego na terenie Polski w celu poddania go przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella, lub
  - b) przewozu tego mięsa do chłodni składowej zlokalizowanej na terenie Polski, w celu czasowego składowania go przed poddaniem przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella w zakładzie przetwórczym, o którym mowa w lit. a.

Rzeźnia musi posiadać procedury gwarantujące, że mięso pozyskane w ramach uboju kur hodowlanych z ww. stad nie zostanie wprowadzone do obrotu w formie świeżej, za wyjątkiem przewiezienia go do chłodni składowej lub zakładu przemysłowej obróbki, jeśli ma to zastosowanie. Procedury powinny obejmować w szczególności rozliczenie ilości mięsa pozyskanego z takiego uboju, miejsce jego przechowywania (wskazanie oddzielnych pomieszczeń chłodniczych w zakładzie), sposób oznakowania i rozliczania ilości mięsa przekazywanego do przechowywania i/lub obróbki eliminującej Salmonella, b) w rzeźni jest możliwość poddania pozyskanego mięsa przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella. W przypadku braku takiej możliwości powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla rzeźni nakazuje w drodze decyzji:

- zamieszczenie na opakowaniu informacji: „mięso przeznaczone do przemysłowej obróbki cieplnej lub

Breeding flocks of Gallus gallus

innej obróbki mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella w zakładzie zlokalizowanym na terenie Polski”;

- w dokumentacji towarzyszącej przesyłce mięsa do innego zakładu dokonanie adnotacji, iż zostało ono otrzymane z drobiu pochodzącego ze stada, w którym badania środowiskowe wskazywały na obecność serotypu Salmonella objętego programem lub ze stada o nieznanym statusie epizootycznym pod względem Salmonella oraz musi ono zostać poddane przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella w zakładzie zlokalizowanym na terenie Polski;

5) przemieszczanie mięsa pozyskanego z uboju takich stad z rzeźni do chłodni składowej lub zakładu przetwórstwa, bądź z chłodni składowej do zakładu przetwórstwa, może odbywać się wyłącznie za zgodą właściwego powiatowego lekarza weterynarii dla zakładu wysyłki oraz powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla zakładu, do którego mięso jest wysyłane.

Chłodnia składowa musi posiadać procedury gwarantujące, że mięso pozyskane w ramach uboju kur hodowlanych z ww. stad nie zostanie wprowadzone do obrotu w formie świeżej, za wyjątkiem przewiezienia go do zakładu przemysłowej obróbki, zlokalizowanego na terenie Polski. Procedury powinny obejmować w szczególności rozliczenie ilości mięsa wprowadzonego, będącego na stanie chłodni i wychodzącego z chłodni, miejsce jego przechowywania i sposób zabezpieczenia (wskazanie oddzielnych pomieszczeń chłodniczych w zakładzie), sposób oznakowania mięsa i rozliczania ilości mięsa przekazywanego do obróbki eliminującej Salmonella.

Measures implemented by the CA (farm and slaughterhouse level)

Przesyłki do rzeźni kur ze stada hodowlanego, które poddano badaniu przebojowemu na terenie gospodarstwa w tym kur hodowlanych ze stada zakażonego serotypem Salmonella objętym programem zaopatruje się w świadectwo zdrowia, którego wzór jest określony w załączniku IV rozdz. 1 do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 2020/2235 z dnia 16 grudnia 2020 r. ustanawiającego przepisy dotyczące stosowania rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 i (UE) 2017/625 w odniesieniu do wzorów świadectw zdrowia zwierząt, wzorów świadectw urzędowych i wzorów świadectw zdrowia zwierząt/świadectw urzędowych do celów wprowadzania do Unii i przemieszczania w obrębie terytorium Unii przesyłek niektórych kategorii zwierząt i towarów oraz urzędowej certyfikacji dotyczącej takich świadectw i uchylające rozporządzenie (WE) nr 599/2004, rozporządzenia wykonawcze (UE) nr 636/2014 i (UE) 2019/628, dyrektywę 98/68/WE oraz decyzje 2000/572/WE, 2003/779/WE i 2007/240/WE:

W punkcie 4 świadectwa zdrowia, urzędowy lekarz weterynarii wystawiający świadectwo wpisuje:

- 1) numer sprawozdania z badań w kierunku Salmonella;
- 2) datę pobrania próbek do badań w kierunku Salmonella;
- 3) stwierdzony serotyp Salmonella lub odpowiednią informację:
  - a) badanie dało wynik ujemny lub
  - b) nie stwierdzono efektu hamującego wzrost bakterii lub
  - c) stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii.

Przed wydaniem decyzji zezwalającej na ubój kur ze stada zakażonego, powiatowy lekarz weterynarii weryfikuje czy rzeźnia spełnia wymagania, o których mowa powyżej oraz czy w rzeźni jest możliwość poddania pozyskanego mięsa przemysłowej obróbce cieplnej lub innej obróbce mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella. W przypadku braku takiej możliwości powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla rzeźni nakazuje w drodze decyzji:

- zamieszczenie na opakowaniu informacji: „mięso przeznaczone do przemysłowej obróbki cieplnej lub innej obróbki mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella w zakładzie zlokalizowanym na terenie Polski”.

Breeding flocks of Gallus gallus

Powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla rzeźni informuje powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla chłodni składowej i/lub zakładu, w którym ma mieć miejsce przemysłowa obróbka, o przesyłkach takiego mięsa i weryfikuje, czy jest zgoda organu na przyjęcie takiego mięsa. Podobnie, powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla chłodni składowej, informuje powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla zakładu, w którym ma mieć miejsce przemysłowa obróbka, o przesyłkach takiego mięsa, jeśli ma to zastosowanie, i weryfikuje, czy jest zgoda organu na przyjęcie takiego mięsa. Przed wydaniem zgody powiatowy lekarz weterynarii weryfikuje czy chłodnia składowa spełnia wymagania, o których mowa powyżej.

Powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla chłodni składowej w drodze decyzji:

a) zakazuje wprowadzania mięsa drobiowego do obrotu za wyjątkiem przewiezienia go do zlokalizowanego na terenie Polski zakładu dokonującego przemysłowej obróbki cieplnej lub innej obróbki tego mięsa mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella,

b) nakazuje informowania go o zamiarze wysyłki tego mięsa do zakładu przetwórstwa,

c) określa warunki składowania tego mięsa;

Ponadto powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla zakładu dokonującego przemysłowej obróbki cieplnej lub innej obróbki tego mięsa mającej na celu wyeliminowanie pałeczek Salmonella, weryfikuje: : czy ww. zakład posiada procedury gwarantujące, że takie mięso zostanie przetworzone w sposób gwarantujący wyeliminowanie pałeczek Salmonella, parametry zastosowanej obróbki pod kątem jej skuteczności dla wyeliminowania pałeczek Salmonella oraz zgodność ilości surowca wprowadzonego do zakładu przetwórczego oraz ilości surowca poddanego ww. obróbce.

11. Laboratories in which samples (official and FBO samples) collected within this programme are analysed are accredited to ISO 17025 standard and the analytical methods for *Salmonella* detection is within the scope of their accreditation.

yes

no

If no please explain.

YES,
Badania laboratoryjne próbek pobieranych w ramach programu przeprowadza się w laboratoriach urzędowych wyznaczonych przez Głównego Lekarza Weterynarii zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

Próbki pobrane z inicjatywy hodowcy mogą również być badane w laboratoriach urzędowych innych niż wyżej wymienione, które zostały zatwierdzone przez Głównego Lekarza Weterynarii w sposób określony w art. 25a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, do wykonywania badań metodą badawczą określoną w ust. 3.2 załącznika do rozporządzenia nr 200/2010.

Wykaz laboratoriów zatwierdzonych przez Głównego Lekarza Weterynarii jest umieszczony, zgodnie z art. 25 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, na stronie internetowej administrowanej przez Główny Inspektorat Weterynarii (<http://www.wetgiw.gov.pl>).

Krajowym laboratorium referencyjnym właściwym dla badań prowadzonych w kierunku salmonellozy (w zakresie chorób odzwierzęcych), zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych, jest Laboratorium w Zakładzie Mikrobiologii Państwowego Instytutu Weterynaryjnego - Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach, zwane dalej „KLR-Salmonella”.

W przypadkach uzasadnionych ekonomicznie lub organizacyjnie próbki pobrane w ramach programu

Breeding flocks of Gallus gallus

przez powiatowego lekarza weterynarii mogą być przesłane do laboratorium urzędowego wyznaczonego przez Głównego Lekarza Weterynarii zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, znajdującego się w innym województwie.

W takim przypadku powiatowy lekarz weterynarii powiadamia wojewódzkiego lekarza weterynarii o zamiarze przesłania tych próbek do innego województwa. Wojewódzki lekarz weterynarii, na obszarze właściwości którego znajduje się gospodarstwo, w którym zostały pobrane próbki, powiadamia wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwego ze względu na położenie laboratorium o zamiarze przesłania próbek.

Additional comment:

Laboratoria urzędowe są poddawane w zakresie stosowanych metod badawczych regularnym badaniom porównawczym przeprowadzanym przez krajowe laboratorium referencyjne, a gdy brak jest takiej możliwości - przez krajowe lub wspólnotowe laboratorium referencyjne znajdujące się na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego EFTA.

Procedura zatwierdzania innych laboratoriów, o których mowa w lit. d):

laboratorium składa wniosek o zatwierdzenie, do którego dołącza kopię certyfikatu i zakresu akredytacji oraz opinię, do której dołącza się raport krajowego laboratorium referencyjnego właściwego dla kierunku badań. Ponadto kopię raportu z badań biegłości przeprowadzonych nie wcześniej niż w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku przez właściwe dla danego kierunku badań krajowe laboratorium referencyjne.

Główny Lekarz Weterynarii zatwierdza, w drodze decyzji administracyjnej, laboratorium ubiegające się o status laboratorium urzędowego zatwierdzonego do przeprowadzania badań laboratoryjnych.

Laboratorium, które uzyskało status laboratorium, zatwierdzenie:

- 1) bierze udział w badaniach biegłości przeprowadzanych przez właściwe dla danego kierunku badań krajowe laboratorium referencyjne, w terminach określonych w harmonogramie opracowanym przez to krajowe laboratorium referencyjne, a w przypadku gdy nie ma takiego laboratorium referencyjnego - nie rzadziej niż raz na 4 lata w badaniach biegłości przeprowadzanych przez właściwe dla danego kierunku badań krajowe laboratorium referencyjne znajdujące się na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego EFTA lub wspólnotowe laboratorium referencyjne;
- 2) poddaje się kontroli właściwego dla danego kierunku badań krajowego laboratorium referencyjnego.

12. The **analytical methods** used for the detection of the target *Salmonella* serovars is the one defined in Part 3.2 of the Annex of Regulation (EU) No 200/2010 i.e. Amendment 1 of EN/ISO 6579-2002/Amd1:2007. '*Microbiology of food and animal feeding stuffs - Horizontal method for the detection of Salmonella spp. -- Amendment 1: Annex D: Detection of Salmonella spp. in animal faeces and in environmental samples from the primary production stage*'.

Serotyping is performed following the Kaufman-White-Le Minor scheme.

yes

no

Breeding flocks of Gallus gallus

If yes, please describe the alternative method(s) used.

Additional comment:

New ISO standard is implemented by laboratories as required by EURL (PN-EN ISO 6579-1:2017-04/A1:2020-09).

Metoda stosowana do wykrywania serotypów Salmonella w stadach hodowlanych gatunku kura (Gallus gallus) jest określona w ust. 3.2 załącznika do rozporządzenia nr 200/2010.

Laboratoria urzędowe przeprowadzające badania laboratoryjne na potrzeby programu w zakresie badania bakteriologicznego oceniają każdorazowo efekt hamujący wzrost bakterii.

W przypadku wykrycia serotypu Salmonella innego niż objęty programem określa się ten serotyp i podaje jego nazwę.

Z przeprowadzonych badań laboratoryjnych sporządza się sprawozdanie. W sprawozdaniu umieszcza się informacje o badanym stadzie (numer lub indywidualne oznaczenie stada oraz weterynaryjny numer identyfikacyjny), rodzaju badanego materiału oraz o wyniku badania laboratoryjnego każdej z badanych próbek, zgodnie z jednym z poniższych sformułowań:

- 1) „Salmonella spp. niewykryte w próbce analitycznej x g (np. kału, kurzu, narządów wewnętrznych) lub x par okładzin na buty, lub x tamponów; nie stwierdzono efektu hamującego wzrost bakterii”;
- 2) „Salmonella spp. niewykryte w próbce analitycznej x g (np. kału, kurzu, narządów wewnętrznych) lub x par okładzin na buty, lub x tamponów; stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii”;
- 3) „Salmonella ... (należy podać nazwę serotypu lub strukturę antygenową uzyskanego izolatu) wykryte w próbce analitycznej x g (np. kału kurzu, narządów wewnętrznych) lub x par okładzin na buty, lub x tamponów; nie stwierdzono efektu hamującego wzrost bakterii”.

For samples taken on behalf of the FBO alternative methods if validated in accordance with the most recent version of EN/ISO16140 may be used.

yes

no

If no please explain. If timelimits are exceeded, please indicate what is done.

NO,
Alternative methods are not used.

13. Samples are transported and stored in accordance with point 3.1.1 of the Annex to Regulation (EU) No 200/2010. In particular, samples examination shall start in the laboratory within 48 hours following receipt and within 96 hours after sampling.

Breeding flocks of Gallus gallus

yes

no

If no please explain.

YES,

Do próbek pobranych w ramach kontroli urzędowych przesyłanych do badań laboratoryjnych, dołącza się pismo przewodnie, którego wzór jest określony w załączniku nr 7 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 lipca 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji związanej ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. poz. 1388).

W piśmie przewodnim, które jest dołączone do próbek kierowanych do badania laboratoryjnego przez hodowcę, hodowca jest obowiązany umieścić informacje dotyczące:

- 1) imienia i nazwiska lub nazwy oraz adresu hodowcy kur oraz adresu gospodarstwa, jeśli jest inny niż adres hodowcy;
- 2) numeru lub indywidualnego oznaczenia stada oraz weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego zakładu drobiu;
- 3) liczby próbek oraz rodzaju materiału pobranego do badań laboratoryjnych;
- 4) daty i godziny pobrania próbek oraz wysłania do laboratorium;
- 5) nazwy i rodzaju zastosowanej szczepionki w stadzie kur niosek oraz dat jej podawania;
- 6) stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych i dat ich użycia, jeżeli były stosowane;
- 7) imienia i nazwiska osoby pobierającej próbki.

W przypadku gdy:

- 1) pismo przewodnie dołączone przez hodowcę do próbek kierowanych do badania laboratoryjnego nie zawiera co najmniej informacji wymaganych zgodnie z niniejszym ustępem lub hodowca nie uzupełnił tych informacji,
  - 2) ilość lub rodzaj materiału do badań nie spełnia wymogów wynikających z systemu badawczego określonego w załączniku do rozporządzenia nr 200/2010,
  - 3) warunki transportu próbek do laboratorium nie spełniają wymagań określonych w ust. 3.1.1 załącznika do rozporządzenia nr 200/2010
- laboratorium urzędowe informuje o tym hodowcę przy przyjęciu próbek do badania laboratoryjnego.

W przypadku, gdy hodowca zdecydował o przeprowadzeniu badania laboratoryjnego, w sprawozdaniu z przeprowadzonych badań laboratoryjnych umieszcza się informację:

„Badanie laboratoryjne nie może być traktowane jako przeprowadzone zgodnie z wymaganiami programu zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach kur hodowlanych gatunku *Gallus gallus*”.

Laboratoria urzędowe przeprowadzające badania laboratoryjne w ramach programu oraz hodowcy po uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy niezwłocznie informują o tym powiatowego lekarza weterynarii. Informacja o uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii jest przekazywana niezwłocznie powiatowemu lekarzowi weterynarii również w przypadku, gdy w sprawozdaniu z przeprowadzonego badania laboratoryjnego umieszczono informację: „Badanie laboratoryjne nie może być traktowane jako przeprowadzone zgodnie z wymaganiami programu zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach kur hodowlanych gatunku *Gallus gallus*”.

Breeding flocks of Gallus gallus

14. Please describe the **official controls at feed level** (including sampling).

Comments (max. 32000 chars) :

Kontrole urzędowe pasz przeznaczonych dla stad kur hodowlanych w zakresie wykrywania serotypów Salmonella objętych programem zostały przewidziane w Krajowym planie kontroli urzędowej pasz, przygotowanym i realizowanym zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. z 2021 r. poz. 278) oraz art. 109 i 110 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz. Urz. UE L 95 z 7.4.2017, str. z późn. zm.).

Additional comment:

All feed business operators (including animal breeders) are obliged to be registered or approved by a Veterinary Inspection bodies, based on provisions of Regulation (EC) No. 183/2005.

Official controls of all FeBOs are based on the guidelines in the National Feed Control Plan, which is prepared at central level on the basis of results of previous controls, risk assessment and European Commission instructions. This document includes in the area of sampling: general principles, specific sampling plans, additional guidelines, risk analysis, type of tests to be carried out, interpretation of the results, etc. Also minimum frequency of controls is established by the General Veterinary Inspectorate on the basis of risk assessment and results of previous controls.

The frequency of official controls is determined on the basis of a risk assessment and relates to different activities in the feed sector (e.g. compound feed mills; traders, transport companies; farms, primary producers). As a rule, it is a minimum frequency and may be increased at any time by the district veterinary officer DVO. Depending on the type of business activity and the specificity of a given region/province, it may be from 1 to even 30% of farms.

During official controls of the FBO, the Veterinary Inspection authorities may use SPIWET checklists covering issues corresponding to the nature of the controlled entity's activity. Specimens of individual lists are available on the website administered by the General Veterinary Inspectorate. The different checklists cover issues relating to other issues and activities of operators in the feed sector (e.g. feed production; feed marketing; on-farm animal nutrition; feed labelling; functioning of HACCP-based systems, etc.).

Each time a non-compliance is found in feed, including the presence of Salmonella, DVO carry out an investigation to determine the source of the non-compliance and the route of distribution of the feed (the principle of one step back one step forward) and withdraw the non-compliant batches from the market. The feed that does not meet the requirements, depending on the result of the risk analysis, may be re-treated (e.g. subjected to a detoxification process, if possible to performed) or destroyed in dedicated rendering plants.

DVO activities also include a disinfection of all equipment, surfaces, containers, and transport vehicles

Breeding flocks of Gallus gallus

used in the storage, transport or delivery of contested feed. In order to check that the measures were properly taken and effective, a decision is made to tests of feed samples from subsequent production batches. The feed operator is obliged to improve the supervision of the functioning of internal control procedures and to implement appropriate and effective corrective actions. Every FeBOs, in which violations of legal provisions have been found, are subject to increased supervision by the Veterinary Inspection.

15. Official controls at holding, flock and hatchery level

- a. Please describe the official checks concerning the **general hygiene provisions** (Annex I of Regulation (EC) No 852/2004) including checks on biosecurity measures, and consequences in case of unsatisfactory outcome.

(max. 32000 chars) :

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt ustanawia nadzór organów Inspekcji Weterynaryjnej nad prowadzeniem działalności związanej z utrzymywaniem drobiu, określa warunki zapewniające odpowiedni poziom bezpieczeństwa epizootycznego dla prowadzenia takiej działalności oraz określa katalog środków nadzoru.

Katalog ten obejmuje kompetencje organów administracji weterynaryjnej do wydawania aktów administracyjnych oraz prowadzenia działań faktycznych o charakterze materialno-technicznym. Podjęcie działalności nadzorowanej w zakresie prowadzenia zakładu drobiu jest dozwolone po stwierdzeniu spełniania wymagań weterynaryjnych określonych dla danego rodzaju działalności, w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez powiatowego lekarza weterynarii.

Powiatowy lekarz weterynarii, wydając decyzję o spełnieniu wymagań weterynaryjnych, nadaje weterynaryjny numer identyfikacyjny na całość prowadzonej działalności albo poszczególnym obiektom budowlanym, albo miejscu, w których ta działalność ma być prowadzona, albo też osobom wykonującym określone czynności w ramach tej działalności.

Podmioty prowadzące działalność nadzorowaną są obowiązane, zgodnie z art. 7 ustawy z 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, do poinformowania powiatowego lekarza weterynarii o zaprzestaniu prowadzenia określonego rodzaju działalności nadzorowanej, a także o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem tej działalności, w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych. Informacja taka powinna zostać przekazana, w formie pisemnej, w terminie 7 dni od dnia zaistnienia takiego zdarzenia. Podmioty prowadzące działalność podlegającą nadzorowi organów Inspekcji Weterynaryjnej w zakresie wymagań weterynaryjnych są obowiązane zapewnić wymagania lokalizacyjne, zdrowotne, higieniczne, sanitarne, organizacyjne, techniczne lub technologiczne zabezpieczające przed zagrożeniem epizootycznym, epidemicznym lub zapewniające właściwą jakość produktów, o których mowa w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

W ramach nadzoru sprawowanego przez organy Inspekcji Weterynaryjnej nad działalnością związaną z utrzymywaniem drobiu, pracownikom Inspekcji Weterynaryjnej, jak również osobom wyznaczonym do wykonywania określonych zadań w imieniu Inspekcji, przysługuje prawo przeprowadzenia w każdym czasie kontroli w zakresie spełnienia przez podmioty nadzorowane wymagań weterynaryjnych.

Kompetencje w zakresie kontroli, oprócz prawa wstępu na teren, na którym jest prowadzona działalność nadzorowana, obejmują, stosownie do art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji

Breeding flocks of Gallus gallus

Weterynaryjnej, uprawnienia do nieodpłatnego pobierania próbek do badań oraz żądania pisemnych lub ustnych informacji w zakresie objętym przedmiotem kontroli, w tym żądania okazywania i udostępniania dokumentów lub danych informatycznych.

Jeżeli w wyniku kontroli zostaną stwierdzone uchybienia w spełnieniu wymagań weterynaryjnych przez podmioty nadzorowane, organom Inspekcji Weterynaryjnej przysługują kompetencje dające możliwość doprowadzenia wadliwego stanu faktycznego do stanu nakazanego w przepisach prawa weterynaryjnego. Inspekcja Weterynaryjna działa w tym zakresie, łącząc realizację funkcji kontrolnych z zadaniami i kompetencjami właściwymi dla innych organów administracji publicznej, a w szczególności z uprawnieniami władczymi dającymi możliwość wydawania decyzji administracyjnych, w tym nakazów i zakazów.

W przypadku stwierdzenia, że przy prowadzeniu działalności nadzorowanej zostały naruszone wymagania weterynaryjne, powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, może wydać jedną z następujących decyzji administracyjnych:

- 1) nakazującą usunięcie uchybień w określonym terminie;
- 2) nakazującą wstrzymanie działalności do czasu usunięcia uchybień;
- 3) zakazującą umieszczania na rynku zwierząt lub handlu określonymi zwierzętami będącymi przedmiotem działalności albo zakazującą produkcji, umieszczania na rynku lub handlu określonymi produktami, wytwarzanymi przy prowadzeniu tej działalności.

O zakresie przedmiotowym decyzji rozstrzyga powiatowy lekarz weterynarii. Nie jest to jednak uznanie swobodne. Dokonując bowiem rozstrzygnięcia, organ Inspekcji Weterynaryjnej ma na względzie wynikające z naruszenia prawa weterynaryjnego zagrożenie zdrowia publicznego lub zdrowia zwierząt. W przypadku gdy podmiot prowadzący działalność nadzorowaną nie zastosuje się do nakazu lub zakazu określonego w decyzji, powiatowy lekarz weterynarii wydaje decyzję zakazującą prowadzenia określonego rodzaju działalności nadzorowanej i skreśla podmiot z rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną.

W przypadku niezastosowania się przez podmiot prowadzący działalność nadzorowaną do nakazów lub zakazów wynikających z decyzji wydanej na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, powiatowy lekarz weterynarii ma obowiązek wydania kolejnej decyzji, w której rozstrzyga o zakazie prowadzenia dalszej działalności przez ten podmiot, i skreśla go z rejestru.

Additional comment:

Częstotliwość kontroli gospodarstw określana jest na podstawie analizy ryzyka przeprowadzanej przez powiatowego lekarza weterynarii, jednak kontrole nie mogą być rzadsze niż 1 raz na rok.

Szczegółowe regulacje zostały określone przepisami wewnętrznymi IW tj. Instrukcja Głównego Lekarza Weterynarii nr GIWpr.0200.1.7.2020 z dnia 28 maja 2020 r. w sprawie postępowania powiatowych lekarzy weterynarii przy zwalczaniu niektórych serotypów Salmonella w stadach drobiu, w tym przy realizacji przepisów rozporządzenia Rady nr 2160/2003 w odniesieniu do Krajowych programów zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach drobiu.

Breeding flocks of Gallus gallus

- b. Routine official **sampling scheme when FBO sampling takes place at the hatchery**: EU minimum requirements are implemented i.e. :

If the EU target is achieved for more than 2 years, the CA has decided to implement the derogation of point 2.1.2.3 of Annex to Regulation (EC) No 200/2010 and therefore the EU minimum requirement for official sampling are once a year at the hatchery and once a year on the holding during the laying phase.

yes

no

If no, the EU minimum requirements for official sampling are implemented as follows:

- every 16 weeks at the hatchery
- twice during the laying phase at the holding (within four weeks at the beginning, within eight weeks before the end), and
- at the holding each time samples taken at the hatchery are positive for target serovars

yes

no

If no please explain. Indicate also : 1) if additional official sampling going beyond EU minimum requirements is performed, 2) who is taking the official samples.

Pobieranie próbek w ramach programu odbywa się w gospodarstwie.

- c. Routine official **sampling scheme when FBO sampling takes place at the holding**: EU minimum requirements are implemented i.e. :

If the EU target is achieved for more than 2 years, the CA has decided to implement the derogation of point 2.1.2.3 of Annex to Regulation (EC) No 200/2010 and therefore the EU minimum requirement for official sampling are twice during the laying phase at the holding.

yes

no

Breeding flocks of Gallus gallus

If no, the EU minimum requirements for official sampling are implemented as follows:

- Three times during the laying phase at the holding (within four weeks at the beginning, within eight weeks before the end and a third one in between)

yes

no

If no, please explain. Indicate also : 1) if additional official sampling going beyond EU minimum requirements is performed, please describe, 2) who is taking the official samples

Częstotliwość pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii została określona w ust. 2.1.2.2 załącznika do rozporządzenia nr 200/2010, a procedura pobierania - w ust. 2.2.2.1 tego załącznika. Pobieranie próbek przez powiatowego lekarza weterynarii może zastąpić pobranie próbek przeprowadzone z inicjatywy hodowcy.

W przypadku stwierdzenia efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii opłaty związane z badaniem laboratoryjnym próbek ponosi hodowca. Opłata obejmuje koszty:

- 1) badania laboratoryjne w wysokości określonej w poz. 7 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie sposobu ustalania i wysokości opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną, sposobu i miejsc pobierania tych opłat oraz sposobu przekazywania informacji w tym zakresie Komisji Europejskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 388);
- 2) dojazdu związanego z pobraniem próbek do badania laboratoryjnego i transportu pobranych próbek do laboratorium, według stawek za 1 kilometr przebiegu pojazdu ustalonych zgodnie z przepisami w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy; zużytych wyrobów medycznych stosowanych w medycynie weterynaryjnej.

W stadach hodowlanych gatunku kura (*Gallus gallus*), z których część jaj niepoddanych inkubacji jest wprowadzana do obrotu w celach spożywczych:

- 1) próbki do badań laboratoryjnych będą pobierane z inicjatywy hodowcy oraz przez powiatowego lekarza weterynarii zgodnie z innymi wymaganiami ustanowionymi w niniejszym programie. Dodatkowo, powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki w przypadkach określonych w ust. 2.1 lit. b, c i e załącznika do rozporządzenia nr 517/2011 z dnia 25 maja 2011 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do unijnego celu ograniczenia częstości występowania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach kur niosek gatunku *Gallus gallus* oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 i rozporządzenie Komisji (UE) nr 200/2010 (Dz. Urz. UE L 138 z 26.05.2011, str. 45, z późn. zm.).

Procedura pobierania, transportu i przygotowania próbek została określona w ust. 2.2 oraz ust. 3.1 załącznika do rozporządzenia nr 517/2011;

- 2) badania laboratoryjne próbek pobranych w przypadkach określonych w ust. 2.1 lit. b, c i e załącznika do rozporządzenia nr 517/2011 przeprowadza się zgodnie z pkt 7, 11 i 12 programu.

Breeding flocks of Gallus gallus

d. If confirmatory samples taken at the holding (after positive results at the hatchery, or suspicion of false positivity on FBO samples taken on the holding) are negative, please describe the measures taken:

Testing for antimicrobials or bacterial growth inhibitors (at least 5 birds per house) and if those substances are detected the flock is considered infected and eradication measures are implemented (annex II.C of Regulation (EC) No 2160/2003)

Other official samples are taken on the breeding flock; if positive, the flock is considered infected and eradication measures are implemented, if negative, all restrictive measures are lifted

Other official samples are taken on the progeny; if positive, the flock is considered infected and eradication measures are implemented, if negative, all restrictive measures are lifted

None of these measures

Comments - Describe also if any other measures are implemented(max. 32000 chars) :

patrz opis w pkt 15.e.

e. Official confirmatory sampling (in addition to the confirmatory samples at the holding which are systematically performed if FBO or official samples are positive at the hatchery):

After positive official samples at the holding

Always

Sometimes (criteria apply)

Never

After positive FBO samples at the holding

Always

Sometimes (criteria apply)

Never

Breeding flocks of Gallus gallus

When official confirmatory sampling is performed, additional samples are taken for checking the presence of antimicrobials:

Always

Sometimes

Never

Please insert any comments. Describe the criteria used to determine if confirmatory sampling is performed. Indicate also which samples (if any) are taken to check the presence of antimicrobials.

W wyjątkowych przypadkach, gdy istnieją powody, aby zakwestionować wyniki badania próbek pobranych z inicjatywy hodowcy (wyniki fałszywie dodatnie lub fałszywie ujemne), powiatowy lekarz weterynarii po przeprowadzeniu analizy ryzyka obejmującej co najmniej:

- 1) ocenę możliwości wzajemnego zanieczyszczenia podczas pobierania próbek przez hodowcę,
- 2) ocenę możliwości zanieczyszczenia krzyżowego w laboratorium w trakcie badania,
- 3) poziom bezpieczeństwa biologicznego w gospodarstwie,
- 4) ocenę sytuacji epizootycznej pod względem występowania *Salmonella* spp. w gospodarstwie – może pobrać próbki do badania.

Procedura pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii została określona w ust. 2.2.2.1 załącznika do rozporządzenia nr 200/2010.

W celu potwierdzenia bądź wykluczenia zastosowania przez hodowcę środków przeciwdrobnoustrojowych lub inhibitorów wzrostu bakterii powiatowy lekarz weterynarii pobiera dodatkowe próbki. Pobieranie takich próbek przeprowadza się w obrębie każdego kurnika na terenie gospodarstwa w następujący sposób: drób wybiera się losowo, w liczbie do pięciu sztuk drobiu na kurnik, chyba że powiatowy lekarz weterynarii uzna za konieczne pobranie próbek większej liczby sztuk drobiu.

Powiatowy lekarz weterynarii:

1) nakazuje, w drodze decyzji administracyjnej:

- a) izolację drobiu znajdującego się w zakładzie drobiu w poszczególnych kurnikach,
- b) zastosowanie produktów biobójczych w celu odkażania jaj wylęgowych bezpośrednio po zbiorze oraz przed wejściami do kurników i wyjściami z nich, jak również przed wjazdami na teren zakładu drobiu i wyjazdami z niego,
- c) wylęganie jaj już inkubowanych w zakładzie wylęgowym w oddzielnych aparatach lęgowych, w oparach produktu biobójczego dopuszczonego do odkażania w czasie lęgu, aktywnego w stosunku do pałeczek *Salmonella*;

2) zakazuje, w drodze decyzji administracyjnej:

- a) wywożenia jaj z zakładu drobiu, z wyłączeniem wywozu bezpośrednio do zakładu wytwarzającego lub przetwarzającego produkty jajeczne, o którym mowa w przepisach o produktach pochodzenia zwierzęcego, gdzie jaja niezwłocznie zostaną poddane obróbce cieplnej,
- b) przemieszczania drobiu z zakładu drobiu i do zakładu drobiu oraz ze stada i do stada w obrębie zakładu drobiu, chyba że drób, na wniosek hodowcy, zostanie przemieszczony do rzeźni; w przypadku przemieszczania drobiu ze stada podejrzanego o zakażenie serotypem *Salmonella* objętym programem w celu poddania ubojowi w rzeźni w świadectwie zdrowia umieszcza się informację o jego pochodzeniu ze stada, w którym uzyskano dodatni wynik badań laboratoryjnych próbek pobranych z inicjatywy hodowcy w kierunku serotypów *Salmonella* objętych programem,
- c) stosowania w stadzie produktów biobójczych, produktów leczniczych weterynaryjnych i innych środków utrudniających izolację pałeczek *Salmonella*,

Breeding flocks of Gallus gallus

d) wywożenia z zakładu drobiu - bez jego zgody - mięsa, zwłok drobiu, odchodów pochodzących od drobiu i ściółki oraz przedmiotów znajdujących się w kurniku lub w innym miejscu utrzymywania drobiu. Środki, o których mowa w pkt 1 i 2, są stosowane do czasu potwierdzenia lub wykluczenia przez powiatowego lekarza weterynarii wystąpienia w stadzie kur hodowlanych gatunku Gallus gallus zakażenia serotypami Salmonella objętymi programem.

1	2	3	4
For routine samples taken at the holding	No of flocks positive to SE / ST	Out of the flocks in column 2, No of cases where official confirmatory samples ³ were taken	Out of the cases in column 3, No of cases where confirmatory samples were negative
FBO samples ¹	9	5	0
Official samples ²	10	0	0

¹ Reg 200/2010, point 2.2.2.1 of the Annex

² Reg 200/2010, point 2.2.2.2 of the Annex

³ Reg 200/2010, point 2.2.2.2.c of the Annex

What happened to the flocks counted under 4 (re checked for the presence of Salmonella (on the progeny? on the same flock)? Checked for the presence of antimicrobials?) (max. 32000 chars) :

f. Article 2 of Regulation (EC) No 1177/2006 (**antimicrobials** shall not be used as a specific method to control *Salmonella* in poultry): please describe the official controls implemented (documentary checks, sampletaking) to check the correct implementation of this provision (at the holding and at the hatchery). For samples please describe the samples taken, the analytical method used, the result of the tests.

(max. 32000 chars) :

W każdym przypadku pobierania próbek do badań potwierdzających w celu wykluczenia zastosowania przez hodowcę środków przeciwdrobnoustrojowych lub inhibitorów wzrostu bakterii powiatowy lekarz weterynarii pobiera dodatkowe próbki. Pobieranie takich próbek przeprowadza się w obrębie każdego kurnika na terenie gospodarstwa w następujący sposób: drób wybiera się losowo, w liczbie do pięciu sztuk drobiu na kurnik, chyba że powiatowy lekarz weterynarii uzna za konieczne pobranie próbek większej liczby sztuk drobiu.

Additional comment:

Zgodnie z programem: wyjątkowych przypadkach, gdy powiatowy lekarz weterynarii ma powody, aby zakwestionować wyniki badania próbek pobranych z inicjatywy hodowcy (wyniki fałszywie dodatnie lub

Breeding flocks of Gallus gallus

falszywie ujemne), po przeprowadzeniu analizy ryzyka obejmującej co najmniej:

- ocenę możliwości wzajemnego zanieczyszczenia podczas pobierania próbek przez hodowcę,
- ocenę możliwości zanieczyszczenia krzyżowego w laboratorium w trakcie badania,
- poziom bezpieczeństwa biologicznego w gospodarstwie,
- ocenę sytuacji epizootycznej pod względem występowania *Salmonella* spp. w gospodarstwie - może pobrać próbki do badania.

Zatem nie zawsze próbki potwierdzające są pobierane. Jednak, jeśli takie próbki są pobierane wówczas każdorazowo dodatkowo pobierane są próbki ptaków z kurnika w celu wykluczenia zastosowania przez hodowcę środków przeciwdrobnoustrojowych (jedyna derogacja dotyczy piskląt jednodniowych).

16. *Salmonella* vaccination

Voluntary

Compulsory

Forbidden

Use of *Salmonella* vaccines is in compliance with provisions of Article 3 of Regulation (EC) No 1177/2006.

Comments - If performed please describe the vaccination scheme (vaccines used, vaccines providers, target flocks, number of doses administered per bird, etc) (max. 32000 chars) :

17. System for **compensation to owners** for the value of their birds slaughtered or culled and the eggs destroyed or heat treated.

Describe the system for compensation to owners. Indicate how improper implementation of biosecurity measures can affect the payment of compensation (max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, za zwierzęta zabite lub poddane ubojowi z nakazu organów Inspekcji Weterynaryjnej (...) przysługuje odszkodowanie ze środków budżetu państwa.

Additional comment:

Jeśli jednak posiadacz zwierząt nie zastosował się do obowiązków nałożonych przez organ Inspekcji Weterynaryjnej lub wprowadził do swojego gospodarstwa zwierzę, o którym wiedział, że jest chore, zakażone lub podejrzane o zakażenie lub chorobę - odszkodowanie nie przysługuje. Decyzja w sprawie odszkodowania wydana przez powiatowego lekarza weterynarii jest ostateczna.

Breeding flocks of Gallus gallus

Posiadacz zwierzęcia niezadowolony z tej decyzji może, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, wnieść powództwo do sądu rejonowego.

Odszkodowania wypłacane są hodowcom niezwłocznie w miarę dostępności środków budżetowych. Nie ma powiązania pomiędzy czasem uboju/zabicia, a odszkodowaniem. Natomiast w przypadku nie zastosowania zasad bioasekuracji organ Inspekcji Weterynaryjnej może odmówić wypłaty odszkodowania.

18. Please describe the official procedure to test, after the depopulation of an infected flock, the **efficacy of the disinfection** of a poultry house (number of samples, number of tests, samples taken, etc...)

(max. 32000 chars) :

3.3. Przed ponownym umieszczeniem drobiu w kurniku powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki w celu stwierdzenia skuteczności wykonanego oczyszczenia i odkażania. Próbki do badań laboratoryjnych stanowią:

- 1) 4 wymazy powierzchniowe z podłoża, w szczególności z miejsc popękanych, zagłębień lub połączeń konstrukcyjnych – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą oraz
- 2) 4 wymazy powierzchniowe z kątów narożnych badanego pomieszczenia pobrane od poziomu podłogi do wysokości 1 m – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą, oraz
- 3) 3 wymazy powierzchniowe z urządzenia służącego do karmienia – każdy wymaz pobrany z 5 metrów taśmy lub rynienki paszowej lub z 6 wybranych losowo karmideł – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą, oraz
- 4) 2 wymazy powierzchniowe z systemu wentylacyjnego (każdy wymaz może być użyty do 3 wlotów lub wylotów tego systemu) – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą, oraz
- 5) 2 wymazy powierzchniowe z magazynu jaj (z powierzchni sortownic, stołów) lub z końcowych 5 metrów systemu przeznaczonego do zbierania zniesionych jaj (taśmy) – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą.

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania laboratoryjnego w kierunku Salmonella koszty pobrania kolejnych próbek w celu stwierdzenia skuteczności wykonanego oczyszczenia i odkażania, koszty dojazdu do zakładu drobiu oraz do laboratorium, jak również badania laboratoryjnego próbek ponosi hodowca.

Ponowne umieszczenie indyków w kurniku może odbyć się tylko po uzyskaniu ujemnych wyników badań laboratoryjnych próbek w kierunku serotypów Salmonella objętych programem pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii.

B. General information

1. Structure and organisation of the **Competent Authorities** (from the central CA to the local CAs)

Breeding flocks of Gallus gallus

Short description and/or reference to a document presenting this description (max. 32000 chars) :

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej właściwą władzą wykonawczą w zakresie realizacji programów, o których mowa w art. 5 ust. 1 rozporządzenia nr 2160/2003, są organy Inspekcji Weterynaryjnej, tj. Główny Lekarz Weterynarii, wojewódzcy lekarze weterynarii oraz powiatowi lekarze weterynarii. Obecnie funkcjonuje 16 wojewódzkich inspektoratów weterynarii oraz 305 powiatowych inspektoratów weterynarii.

Struktura oraz kompetencje organów Inspekcji Weterynaryjnej zostały określone w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 306).

Zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2020 r. poz. 1421) Główny Lekarz Weterynarii jest odpowiedzialny za opracowanie programu, a następnie nadzoruje jego realizację oraz informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji. Na poziomie województwa realizację programu nadzoruje wojewódzki lekarz weterynarii. Bezpośredni nadzór nad realizacją programu na poziomie powiatu sprawuje powiatowy lekarz weterynarii, który jest również odpowiedzialny za wykonywanie wszelkich czynności urzędowych w ramach programu.

Organy Inspekcji Weterynaryjnej przy wykonywaniu swoich zadań współdziałają z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Farmaceutycznej, Inspekcji Transportu Drogowego, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz z jednostkami samorządu terytorialnego.

2. Legal basis for the implementation of the programme

(max. 32000 chars) :

1) ROZPORZĄDZENIE (WE) NR 2160/2003 PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność;

2) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;

3) rozporządzenie Komisji (WE) nr 1177/2006 z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących stosowania szczególnych metod kontroli w ramach krajowych programów zwalczania salmonelli u drobiu;

4) ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 200/2010 z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do celu unijnego ograniczenia częstości występowania serotypów salmonelli w dorosłych stadach hodowlanych gatunku Gallus gallus;

5) ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (t.j.Dz.U. z 2021 r. poz. 306).

3. Give a short summary of the outcome of the **monitoring of the target *Salmonella* serovars** (SE, ST) implemented in accordance with Article 4 of Directive 2003/99/EC (evolution of the prevalence values based on the monitoring of animal populations or subpopulations or of the food chain).

Breeding flocks of Gallus gallus

(max. 32000 chars):

W 2007 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rozpoczęła się realizacja „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach hodowlanych gatunku kura (Gallus gallus)”. Wyniki realizacji ww. programu przedstawia załączona tabela.

Salmonella Enteritidis, w odróżnieniu od innych serotypów, posiada zdolność zakażenia jajników, co powoduje przedostawanie się bakterii do jaj, podczas gdy inne serotypy zwykle pozostają w kale i zanieczyszczają powierzchnie skorupki jaj. Salmonella Enteritidis w zakażonych stadach hodowlanych za pośrednictwem jaj zakaża pisklęta, a te w stadach nieśnych — jaja i produkty jajeczne. Zatem obserwowane jest pionowe i poziome: bezpośrednie (z osobnika na osobnika) i pośrednie (ze środowiska) szerzenie się zakażeń pałeczkami Salmonella w stadach drobiu.

Prewalencja Salmonella w stadach kur hodowlanych w latach 2014 - 2021:

Rok - Liczba stad zbadanych (stada w okresie odchowu i dorosłe) - % stad zakażonych przynajmniej 1 serotypem objętym programem (stada w okresie odchowu i dorosłe) - % dorosłych stad zakażonych przynajmniej 1 serotypem objętym programem:

2014-2392-1,17%-1,54%

2015-2485-1,01%-1,37%

2016-2565-1,10%-1,46%

2017-2307-0,74%-0,82%

2018-2428-1,24%-1,41%

2019-2756-1,23%-1,55%

2020-2711-1,91%-2,10%

2021-2649-1,81%-2,21%

Głównym, pierwotnym rezerwuarem odzwierzęcych pałeczek Salmonella w Rzeczypospolitej Polskiej jest drób. Do zakażeń u ludzi dochodzi najczęściej przez spożywanie skażonych produktów pochodzenia zwierzęcego, m.in. jaj i produktów jajecznych oraz mięsa i przetworów mięsnych, w tym drobiowych.

Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach w Rzeczypospolitej Polskiej są zbierane przez Zakład Epidemiologii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego — Państwowego Zakładu Higieny, a następnie na jego stronie internetowej publikowane w postaci meldunków o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach u ludzi.

4. System for the registration of holdings and identification of flocks

(max. 32000 chars):

Podjęcie działalności nadzorowanej w zakresie prowadzenia zakładu drobiu jest dozwolone po stwierdzeniu spełnienia wymagań weterynaryjnych określonych dla danego rodzaju działalności, w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez powiatowego lekarza weterynarii.

Powiatowy lekarz weterynarii, wydając decyzję o spełnieniu wymagań weterynaryjnych, nadaje weterynaryjny numer identyfikacyjny na całość prowadzonej działalności albo poszczególnym obiektom budowlanym, albo miejscu, w których ta działalność ma być prowadzona, albo też osobom wykonującym określone czynności w ramach tej działalności.

Podmioty prowadzące działalność nadzorowaną są obowiązane, zgodnie z art. 7 ustawy z 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, do poinformowania powiatowego lekarza weterynarii o zaprzestaniu prowadzenia określonego rodzaju działalności nadzorowanej, a także o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem tej działalności, w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych. Informacja taka powinna zostać

Breeding flocks of Gallus gallus

przekazana, w formie pisemnej, w terminie 7 dni od dnia zaistnienia takiego zdarzenia. Podmioty prowadzące działalność podlegającą nadzorowi organów Inspekcji Weterynaryjnej w zakresie wymagań weterynaryjnych są obowiązane zapewnić wymagania lokalizacyjne, zdrowotne, higieniczne, sanitarne, organizacyjne, techniczne lub technologiczne zabezpieczające przed zagrożeniem epizootycznym, epidemicznym lub zapewniające właściwą jakość produktów, o których mowa w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt powiatowy lekarz weterynarii prowadzi rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną.

Powiatowy lekarz weterynarii przekazuje, za pośrednictwem wojewódzkiego lekarza weterynarii, Głównemu Lekarzowi Weterynarii dane zawarte w rejestrze, a także informacje o każdej zmianie stanu faktycznego lub prawnego ujawnionego w tym rejestrze.

W handlu, jak również w obrocie, dokumenty są wystawiane zgodnie rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniającym i uchylającym niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz. Urz. UE L 84 z 31.03.2016, str. 1, z późn. zm.);

- 1) rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2020/2235 z dnia 16 grudnia 2020 r. ustanawiającym przepisy dotyczące stosowania rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 i (UE) 2017/625 w odniesieniu do wzorów świadectw zdrowia zwierząt, wzorów świadectw urzędowych i wzorów świadectw zdrowia zwierząt/świadectw urzędowych do celów wprowadzania do Unii i przemieszczania w obrębie terytorium Unii przesyłek niektórych kategorii zwierząt i towarów oraz urzędowej certyfikacji dotyczącej takich świadectw i uchylające rozporządzenie (WE) nr 599/2004, rozporządzenia wykonawcze (UE) nr 636/2014 i (UE) 2019/628, dyrektywę 98/68/WE oraz decyzje 2000/572/WE, 2003/779/WE i 2007/240/WE (Dz. Urz. UE L 442 z 30.12.2020, str. 1, z późn. zm.);
- 2) rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2020/692 z dnia 30 stycznia 2020 r. uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w odniesieniu do przepisów dotyczących wprowadzania do Unii przesyłek niektórych zwierząt, materiału biologicznego i produktów pochodzenia zwierzęcego oraz przemieszczania ich i postępowania z nimi po ich wprowadzeniu (Dz. Urz. UE L 174 z 03.06.2020, str. 379);
- 3) rozporządzeniem Komisji (WE) nr 798/2008 z dnia 8 sierpnia 2008 r. ustanawiającym wykaz państw trzecich, terytoriów, stref lub grup, z których dopuszczalny jest przywóz do i tranzyt przez terytorium Wspólnoty drobiu i produktów drobiowych oraz wymogów dotyczących świadectw weterynaryjnych (Dz. Urz. UE L 226 z 23.08.2008, str. 1, z późn. zm.);
- 4) ustawą z dnia 27 sierpnia 2003 r. o weterynaryjnej kontroli granicznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 260);
- 5) ustawą z dnia 10 grudnia 2003 r. o kontroli weterynaryjnej w handlu (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1161);
- 6) ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Zgodnie z art. 18 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. WE L 31 z 01.02.2002, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463) podmioty działające na rynku powinny zapewnić możliwość monitorowania żywności, pasz, zwierząt hodowlanych oraz wszelkich substancji przeznaczonych do dodania do żywności lub pasz. W tym celu podmioty te powinny utworzyć systemy i procedury umożliwiające przekazanie takich informacji na żądanie właściwych władz.

Zgodnie z art. 7 rozporządzenia (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 55, z późn. zm. -

Breeding flocks of Gallus gallus

Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 14) przesyłki produktów pochodzenia zwierzęcego zaopatruje się w świadectwa zdrowia lub inne dokumenty określone w przepisach prawa unijnego.

Wywóz zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego do państwa trzeciego odbywa się zgodnie z wymaganiami uzgodnionymi z władzami danego państwa.

Dodatkowo dla każdej przesyłki zwierząt przemieszczanej na terytorium Unii Europejskiej, w tym podlegającej wywozowi do państwa trzeciego, wystawia się w systemie TRACES.NT świadectwo zdrowia dla zwierząt w handlu wewnątrzspółnotowym.

W celu zapewnienia identyfikacji drobiu przemieszczanego na terytorium Unii Europejskiej wystawia się w systemie TRACES.NT świadectwo zdrowia dla zwierząt w handlu wewnątrzspółnotowym, zawierające szczegółowe dane dotyczące przesyłki tego drobiu, w szczególności miejsce pochodzenia i przeznaczenia.

W przypadku przesyłek podlegających wywozowi dane dotyczące przesyłki są również wprowadzane do systemu TRACES.NT W systemie tym jest również odnotowywana kontrola dobrostanu na granicy. Przy przywozie zwierząt z państw trzecich do Unii Europejskiej jest wymagany wspólny zdrowotny dokument wejścia (CHED), generowany w systemie TRACES.NT, który jest częścią systemu IMSOC.

Zakład drobiu, z którego część jaj niepoddanych inkubacji jest wprowadzana do obrotu w celach spożywczych, podlega rejestracji na podstawie ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1753). Rejestr prowadzi się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie rejestru zakładów produkujących produkty pochodzenia zwierzęcego lub wprowadzających na rynek te produkty oraz wykazów takich zakładów (Dz. U. z 2016 r. poz. 2192). Ponadto podmiotom tym nadaje się weterynaryjny numer identyfikacyjny zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie sposobu ustalania weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 2161).

Zakład drobiu, z którego jaja niepoddane inkubacji są wprowadzane do obrotu w celach spożywczych, oprócz spełnienia wymagań dla prowadzenia zakładu drobiu, dodatkowo musi spełniać wymagania określone w:

- 1) ustawie z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego;
- 2) rozporządzeniu (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności;
- 3) rozporządzeniu (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 34, str. 319), w szczególności w załączniku I do tego rozporządzenia;
- 4) rozdziale I sekcji X załącznika III do rozporządzenia nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego;
- 5) rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 931/2011 z dnia 19 września 2011 r. w sprawie wymogów dotyczących możliwości śledzenia ustanowionych rozporządzeniem (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 242 z 20.09.2011, str. 2), w szczególności w jego art. 3 ust. 1.

5.3. W odniesieniu do stad, z których jaja niepoddane inkubacji są wprowadzane do obrotu w celach spożywczych, hodowca jest obowiązany do:

- 1) spełnienia wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt

Breeding flocks of Gallus gallus

gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 344, z późn. zm.);

2) prowadzenia dokumentacji zgodnie z art. 20 rozporządzenia Komisji (WE) nr 589/2008 z dnia 23 czerwca 2008 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonywania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w sprawie norm handlowych w odniesieniu do jaj (Dz. Urz. UE L 163 z 24.06.2008, str. 6, z późn. zm.).

Hodowcy przechowują dokumentację, o której mowa w pkt 2, przez co najmniej 12 miesięcy od dnia jej utworzenia.

W przypadku stad kur hodowlanych gatunku Gallus gallus, z których jaja niepoddane inkubacji są wprowadzane do obrotu w celach spożywczych:

1) próbki do badań laboratoryjnych będą pobierane z inicjatywy hodowcy oraz przez powiatowego lekarza weterynarii w sposób opisany w ust. 1.9 programu. Dodatkowo powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki w przypadkach określonych w ust. 2.1 lit. b, c i e załącznika do rozporządzenia nr 517/2011 z dnia 25 maja 2011 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do unijnego celu ograniczenia częstości występowania niektórych serotypów salmonelli w stadach kur niosek gatunku Gallus gallus oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 i rozporządzenie Komisji (UE) nr 200/2010 (Dz. Urz. UE L 138 z 26.05.2011, str. 45, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 517/2011”. Procedura pobierania, transportu i przygotowania próbek została określona w ust. 2.2 oraz ust. 3.1 załącznika do rozporządzenia nr 517/2011;

2) badania laboratoryjne próbek pobranych w przypadkach określonych w ust. 2.1 lit. b, c i e załącznika do rozporządzenia nr 517/2011 przeprowadza się zgodnie z ust. 1.7 i 1.8 programu;

3) w przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych w kierunku serotypów Salmonella objętych programem (innych niż szczepy szczepionkowe) lub w przypadku wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii w przypadkach określonych w ust. 2.1 lit. b, c i e załącznika do rozporządzenia nr 517/2011 stosuje się środki określone w ust. 3 programu;

4) w przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych w kierunku serotypów Salmonella objętych programem (innych niż szczepy szczepionkowe) lub w przypadku wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy lub w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, lub stwierdzenia zastosowania środków przeciwdrobnoustrojowych w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii w sposób opisany w ust. 1.9 programu lub zgodnie z ust. 2.1 lit. b, c i e załącznika do rozporządzenia nr 517/2011, powiatowy lekarz weterynarii powiadamia zakłady pakowania lub przetwórstwa jaj, do których zostały przekazane jaja niepoddane inkubacji.

Dodatkowo, rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 931/2011 z dnia 19 września 2011 r. w sprawie wymogów dotyczących możliwości śledzenia ustanowionych rozporządzeniem (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 242 z 20.9.2011, str. 2) wprowadza obowiązek udostępniania przez przedsiębiorstwa sektora spożywczego swoim odbiorcom określonych informacji na temat przesyłek żywności, które muszą być również przekazywane na żądanie właściwym organom kontrolnym. Informacje na temat przesyłek, zgodnie z art. 3 ust. 1 tego rozporządzenia, powinny zawierać:

- 1) dokładny opis żywności;
- 2) wolumen lub ilość żywności;
- 3) nazwę i adres przedsiębiorstwa sektora spożywczego wysyłającego żywność;
- 4) nazwę i adres właściciela wysyłanej żywności, jeżeli jest inny niż podmiot wysyłający;
- 5) nazwę i adres odbiorcy żywności;

Breeding flocks of Gallus gallus

- 6) nazwę i adres właściciela otrzymywanej żywności, jeżeli jest inny niż jej odbiorca;
- 7) odniesienie identyfikujące serię, partię lub przesyłkę;
- 8) datę wysyłki.

W odniesieniu do stad, z których część jaj niepoddanych inkubacji jest wprowadzana do obrotu w celach spożywczych, hodowca jest obowiązany do:

1) spełnienia wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej.

2) ewidencjonowania, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 589/2008 z dnia 23 czerwca 2008 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wykonywania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w sprawie norm handlowych w odniesieniu do jaj (Dz. Urz. UE L 163 z 24.06.2008, str. 6, z późn. zm.):

a) informacji na temat metod chowu drobiu, określając w odniesieniu do każdej stosowanej metody chowu:

- daty umieszczenia drobiu w kurniku, wiek kur w tym dniu oraz ich liczbę,
- daty uboju oraz liczbę poddanych ubojowi kur,
- dziennej produkcję jaj,
- liczby lub masy jaj sprzedanych lub dostarczonych w inny sposób każdego dnia oraz
- nazw i adresów kupujących;

b) w przypadkach gdy na jajach klasy „A” i ich opakowaniach jest podana informacja na temat sposobu żywienia kur, bez uszczerbku dla wymagań określonych w części A.III załącznika I do rozporządzenia (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 34, str. 319), ewidencjonowania dla każdego sposobu żywienia:

- ilości oraz rodzaju dostarczonych pasz gotowych lub mieszanych na miejscu,
- daty dostawy paszy.

Zamiast prowadzenia ewidencji sprzedaży i dostaw, hodowcy mogą założyć rejestr faktur i specyfikacji wysyłkowych prowadzony zgodnie z lit. a i b.

Hodowcy przechowują informacje, o których mowa w lit. a i b, przez co najmniej 12 miesięcy od momentu ich utworzenia.

5. System to monitor the implementation of the programme.

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2018 r. poz. 1967) Główny Lekarz Weterynarii jest odpowiedzialny za opracowanie programu, a następnie nadzoruje jego realizację oraz informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji. Na poziomie województwa realizację programu nadzoruje wojewódzki lekarz weterynarii. Bezpośredni nadzór nad realizacją programu na poziomie powiatu sprawuje powiatowy lekarz weterynarii, który jest również odpowiedzialny za wykonywanie wszelkich czynności urzędowych w ramach programu.

W ramach programu badania laboratoryjne będą wykonywane przez laboratoria urzędowe w rozumieniu art. 25 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

Krajowe laboratorium referencyjne w zakresie badań laboratoryjnych przeprowadzanych w ramach programu określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 256, z późn. zm.).

Breeding flocks of Gallus gallus

Additional comment:

Sprawozdanie z realizacji programu przygotowywane jest co roku przez powiatowych lekarzy weterynarii z poziomu powiatu, następnie sprawozdania są weryfikowane z poziomu województwa i przekazywane do Głównego Lekarza Weterynarii. Główny Lekarz Weterynarii analizuje przekazane sprawozdania i przygotowuje sprawozdanie z realizacji programów na poziomie centralnym.

Sprawozdania z realizacji programu obejmują w odniesieniu do stad hodowlanych gatunku kura (*Gallus gallus*):

1. dane o stadach np. rodzaj stada, linia produkcyjna, jednorazowa obsada kurnika, liczba stad w okresie odchowu, liczba stad w okresie produkcji, liczba ptaków w stadach, liczba stad objętych programem, w których pobrano próbki właścicielskie/urzędowe, liczba wizyt w celu próbkobrania,
2. dane o badaniach: niepowtarzalny numer stada, liczba ptaków w stadzie, etap produkcji, informacja o szczepieniach p. *Salmonella*, typ próbki, data próbkobrania, wiek stada w chwili badania rodzaj materiału do badań, nazwa laboratorium, liczba próbek przekazanych do badania, wynik badania, stwierdzony serotyp, w przypadku stad zakażonych: liczba ptaków zabitych/ubitych, liczba jaj zniszczonych,
3. dane o wynikach przeprowadzonego odkażania i dezynfekcji kurników: numer stada, data próbkobrania, liczba próbek, nazwa laboratorium, wynik badania.

Z przeprowadzonych badań laboratoryjnych sporządza się sprawozdanie. W sprawozdaniu umieszcza się informacje o badanym stadzie (numer lub oznaczenie stada oraz weterynaryjny numer identyfikacyjny zakładu drobiu), rodzaju badanego materiału oraz o wyniku badania laboratoryjnego każdej z badanych próbek. Laboratoria urzędowe przeprowadzające badania laboratoryjne w ramach programu oraz hodowcy po uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy niezwłocznie informują o tym powiatowego lekarza weterynarii.

Powiatowy lekarz weterynarii przekazuje sąsiednim powiatowym lekarzom weterynarii oraz wojewódzkiemu lekarzowi weterynarii informację o powzięciu podejrzenia lub potwierdzeniu wystąpienia serotypu *Salmonella* objętego programem zwalczania po powzięciu tego podejrzenia lub po stwierdzeniu wystąpienia tego serotypu w stadzie kur hodowlanych gatunku *Gallus gallus*. Wojewódzki lekarz weterynarii przekazuje informację, o której mowa powyżej, Głównemu Lekarzowi Weterynarii.

Breeding flocks of Gallus gallus

C. Targets

1 Targets related to flocks official monitoring

1.1 Targets on laboratory tests on official samples for year :

2023

Type of the test (description)	Target population	Number of planned tests
Bacteriological detection test	Breeding flocks of Gallus gallus	8 087
Serotyping	Breeding flocks of Gallus gallus	38
Antimicrobial detection test	Breeding flocks of Gallus gallus	10
Test for verification of the efficacy of disinfection	Breeding flocks of Gallus gallus	95

1.2 Targets on official sampling of flocks for year :

2023

Type of the test (description)	Rearing flocks	Adult flocks
Total No of flocks (a)	658	1 998
No of flocks in the programme	658	1 998
No of flocks planned to be checked (b)	0	1 998
No of flock visits to take official samples (c)	0	4 015
No of official samples taken	0	8 087
Target serovars (d)	SE+ ST + SH +SI + SV	SE+ ST + SH +SI + SV
Possible No of flocks infected by target serovars	0	19
Possible No of flocks to be depopulated	0	19
Total No of birds to be slaughtered/culled	0	156 636
Total No of eggs to be destroyed	Text	1 237 147
Total No of eggs to be heat treated	Text	0

Breeding flocks of Gallus gallus

- (a) Including eligible and non eligible flocks
- (b) A checked flock is a flock where at least one official sampling visit will take place. A flock shall be counted only once even if it was visited several times.
- (c) Each visit for the purpose of taking official samples shall be counted. Several visits on the same flock for taking official samples shall be counted separately.
- (d) Salmonella Enteritidis and Salmonella Typhimurium = SE + ST
Salmonella Enteritidis, Typhimurium, Hadar, Infantis, Virchow = SE+ ST + SH +SI + SV

2.1 *Targets on vaccination for year :* **2023**

Type of the test (description)	Target on vaccination
Number of flocks in the Salmonella programme	0
Number of flocks expected to be vaccinated	0
Number of birds expected to be vaccinated	0
Number of doses expected to be administered	0

Breeding flocks of Gallus gallus

E. Financial information

1. Identification of the implementing entities - financial circuits/flows

Identify and describe the entities which will be in charge of implementing the eligible measures planned in this programme which costs will constitute the reimbursement/payment claim to the EU. Describe the financial flows/circuits followed.

Each of the following paragraphs (from a to e) shall be filled out if EU cofinancing is requested for the related measure.

a) Implementing entities - **sampling**: who perform the official sampling? Who pays?
(e.g. authorised private vets perform the sampling and are paid by the regional veterinary services (state budget); sampling equipment is provided by the private laboratory testing the samples which includes the price in the invoice which is paid by the local state veterinary services (state budget))

Próbki urzędowe są pobierane przez powiatowego lekarza weterynarii.

Zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, jeżeli powiatowy lekarz weterynarii z przyczyn finansowych lub organizacyjnych nie jest w stanie wykonać ustawowych zadań Inspekcji, może wyznaczać na czas określony lekarzy weterynarii niebędących pracownikami Inspekcji m. in. do pobierania próbek do badań. Wykonywanie czynności, o których mowa powyżej, następuje po zawarciu przez powiatowego lekarza weterynarii umowy określającej m. in. zakres, terminy i miejsce wykonywania tych czynności, wysokość wynagrodzenia za ich wykonanie oraz termin płatności.

Lekarzom weterynarii i innym osobom niebędącym pracownikami Inspekcji, wykonującym czynności związane ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych, przysługuje wynagrodzenie w wysokości określonej w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 sierpnia 2004 r. w sprawie warunków i wysokości wynagrodzenia za wykonywanie czynności przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez powiatowego lekarza weterynarii.

Zgodnie z art. 12 ust. 1-3 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej, koszty działalności Inspekcji i wykonywania jej zadań pokrywane są z budżetu państwa.

Dysponentami środków budżetowych są:

- minister właściwy ds. rolnictwa, jako dysponent I stopnia - główny w stosunku do Głównego Inspektoratu Weterynarii;

Breeding flocks of Gallus gallus

- Główny Lekarz Weterynarii (dyrektor Generalny GIW)
- jako dysponent II stopnia w stosunku do 11 granicznych lekarzy weterynarii (dysponenci III stopnia),
- jako dysponent III stopnia w stosunku do środków finansowych, jakie otrzymuje na funkcjonowanie Głównego Inspektoratu Weterynarii;
- Wojewodowie, jako dysponenci I stopnia - główni w stosunku do wojewódzkich lekarzy weterynarii;
- wojewódzcy lekarze weterynarii:
- jako dysponenci II stopnia w stosunku do powiatowych lekarzy weterynarii,
- jako dysponenci III stopnia w stosunku do środków finansowych jakie otrzymują na funkcjonowanie wojewódzkich inspektoratów weterynarii;
- powiatowi lekarze weterynarii jako dysponenci III stopnia w stosunku do środków finansowych jakie otrzymują na funkcjonowanie powiatowych inspektoratów weterynarii.

Stopnie, o których mowa wyżej (I, II, III) wskazują podległość, w tym finansową poszczególnych dysponentów.

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w części 83 – w ramach limitów rezerw celowych przeznaczonych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz na realizację zadań ustawowych Inspekcji Weterynaryjnej oraz ze środków budżetowych określonych w części 85 – budżety wojewodów, dział 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego.

b) Implementing entities - **testing**: who performs the testing of the official samples? Who pays?
(e.g. regional public laboratories perform the testing of official samples and costs related to this testing are entirely paid by the state budget)

Badania laboratoryjne próbek pobieranych w ramach programu przeprowadza się w laboratoriach urzędowych wyznaczonych przez Głównego Lekarza Weterynarii zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej (zakłady higieny weterynaryjnej wchodzące w skład wojewódzkich inspektoratów weterynarii). Krajowym laboratorium referencyjnym właściwym dla badań prowadzonych w kierunku salmonellozy (w zakresie chorób odzwierzęcych), zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych, jest Laboratorium Zakładu Mikrobiologii Państwowego Instytutu Weterynaryjnego - Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach. Zgodnie z art. 12 ust. 1-3 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej, koszty działalności Inspekcji i wykonywania jej zadań pokrywane są z budżetu państwa., co zostało opisane w pkt E.1.a.

Breeding flocks of Gallus gallus

c) Implementing entities - **compensation**: who performs the compensation? Who pays?
(e.g. compensation is paid by the central level of the state veterinary services,
or compensation is paid by an insurance fund fed by compulsory farmers contribution)

Odszkodowanie przyznawane jest zgodnie z art. 49 i 57c ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Odszkodowanie przysługuje w wysokości wartości rynkowej zwierzęcia ze środków budżetu państwa. Wartość rynkową zwierzęcia określa się na podstawie średniej z 3 kwot oszacowania przyjętych przez powiatowego lekarza weterynarii oraz 2 rzeczoznawców wyznaczonych przez tego lekarza z prowadzonej przez niego listy rzeczoznawców. W przypadku zwierzęcia poddanego ubojowi, którego mięso jest zdatne do spożycia przez ludzi, odszkodowanie pomniejsza się o kwoty uzyskane ze sprzedaży mięsa i ubocznych produktów zwierzęcych pozyskanych od tego zwierzęcia. Decyzja w sprawie odszkodowania jest wydawana przez powiatowego lekarza weterynarii i jest ona ostateczna. Posiadacz zwierzęcia niezadowolony z tej decyzji może, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, wnieść powództwo do sądu rejonowego. Zgodnie z art. 12 ust. 1-3 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej, koszty działalności Inspekcji i wykonywania jej zadań pokrywane są z budżetu państwa, co zostało opisane w pkt E.1.a.

d) Implementing entities - **vaccination**: who provides the vaccine and who performs the vaccination? Who pays the vaccine? Who pays the vaccinator?
(e.g. farmers buy their vaccine to the private vets, send the paid invoices to the local state veterinary services which reimburse the farmers of the full amount and the vaccinator is paid by the regional state veterinary services)

Szczepienia stad drobiu przeciwko Salmonella są dobrowolne i przeprowadzane na koszt hodowcy drobiu.

e) Implementing entities - **other essential measures**: who implement this measure? Who provide the equipment/service? Who pays?

Breeding flocks of Gallus gallus

Podmiotowi, który poniósł koszty m.in. związane z zabiciem zwierząt, zgodnie z art. 49 ust. 11 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, przysługuje ze środków budżetu państwa zwrot faktycznie poniesionych wydatków. Zwrot faktycznie poniesionych wydatków jest wypłacany przez powiatowych lekarzy weterynarii.

Zgodnie z art. 12 ust. 1-3 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej, koszty działalności Inspekcji i wykonywania jej zadań pokrywane są z budżetu państwa., co zostało opisane w pkt E.1.a.

2. Source of funding of eligible measures

All eligible measures for which cofinancing is requested and reimbursement will be claimed are financed by public funds.

yes

no

3. Additional measures in exceptional and justified cases

In the "*Guidelines for the Union co-funded veterinary programmes*", it is indicated that in exceptional and duly justified cases, additional necessary measures can be proposed by the Member States in their application.

If you introduced these type of measures in this programme, for each of them, please provide detailed technical justification and also justification of their cost:

Breeding flocks of Gallus gallus

Attachments

IMPORTANT :

- 1) The more files you attach, the longer it takes to upload them .
- 2) This attachment files should have one of the format listed here : **jpg, jpeg, tiff, tif, xls, xlsx, doc, docx, ppt, pptx, bmp, pna, pdf.**
- 3) The total file size of the attached files should not exceed 2 500Kb (+- 2.5 Mb). You will receive a message while attaching when you try to load too much.
- 4) IT CAN TAKE **SEVERAL MINUTES TO UPLOAD** ALL THE ATTACHED FILES. Don't interrupt the uploading by closing the pdf and wait until you have received a Submission Number!
- 5) Only use letters from a-z and numbers from 1-10 in the attachment names, otherwise the submission of the data will not work.

List of all attachments

		Attachment name	File will be saved as (only a-z and 0-9 and - _):	File size
			Total size of attachments :	